בכור נוטל שני חלקים בירושת אביו, אבל אינו נוטל שני חלקים בירושת אימו שכתוב "**כי הוא ראשית אונו לו משפט הבכורה**" ולומדים מהמילה 'לו' שהוא בכור לאביו ולא לאימו, ולא בשבח שהשביחו הנכסים לאחר מות אביו אלא בודקים כמה היו שווים בשעת המיתה ומהם לוקח שני חלקים, ואינו נוטל בנכסים שאביו לא היה מוחזק בהם אלא ראוי להגיע לרשותו לאחר מכן שכתוב "**בכל אשר ימצא לו**" ומשמע דווקא במה שהיה מצוי לאב. וכן אשה הגובה כתובתה לא נפרעת אלא מנכסים שהיה מוחזק בעלה ולא בשבח ובראוי אבל בעל חוב שמואל אמר שגובה מלקוחות גם את השבח שהשביחו הנכסים, וכן אשה שהיו לה בנות מבעלה הראשון והתחתנה שוב ובתנאי כתובה שבעלה יפרנס את בנותיה ומת הבעל אינן גובות משבח וראוי היות ודין תנאי כתובה כדין כתובה, וכן יבם שאביו מת שנוטל שני חלקים בירושת אביו את חלקו ואת חלק אחיו שמת אינו נוטל בירושת אביו שני חלקים בשבח ובראוי היות ודינו כבכור שכתוב ביבם "**והיה הבכור.. יקום על שם אחיו**" אביי הסביר שאינו נוטל בשבח שהשביחו הנכסים בין המיתה של האב לייבום אבל מה שהשביחו הנכסים אחרי הייבום נוטל בהם פי שניים היות וכבר קם על שם אחיו המת, רבא אמר שאינו נוטל כפול אפילו בשבח שאחר הייבום כמו בכור שאינו נוטל כפול בשום שבח עד החלוקה. וכולם אין נוטלים בשבח אפילו אם נעשה מאליו כגון שדה שהיה בה שחת ונעשית שיבולים, ולא בראוי כבמוחזק כגון נכסים של אבי האב שהיה חי בזמן מיתת האב ומת לאחר מכן.

שדות אחוזה שנמכרו חוזרים לבעליהם ביובל שכתוב "**בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו**", ר"מ אמר שבכורה, היורש את אשתו, המייבם את אשת אחיו והמקבל מתנה אינם חוזרים ביובל משום שכתוב בדין יובל לשון 'מכר' "**וכי תמכרו..**" ולא מתנה וירושה, בכור נקרא מתנה שכתוב "**לתת לו פי שנים**", בעל נחשב ליורש מדאוריתא, והמייבם נקרא בתורה בלשון 'בכור' שכתוב "**והיה הבכור.. יקום על שם אחיו המת**". חכמים אומרים שמתנה חוזרת כמכר שכתוב "**ושבתם איש אל אחוזתו**" וכתוב שוב "**תשובו איש אל אחוזתו**" לרבות מתנה, אבל ירושה אינה חוזרת ביובל, בכור דינו כיורש שהקישה התורה את שני חלקיו זה לזה שכתוב "**פי שניים**", וכן יבם נחשב כיורש שנקרא 'בכור', ובעל נחשב ליורש מדאוריתא. ר"א אומר כולם חוזרים ביובל היות וסבר שמתנה חוזרת ביובל כחכמים וסובר שכל השאר נחשבים למתנה, בכור שכתוב 'לתת' ויבם נקרא 'בכור' ובעל יורש מדרבנן ונחשב למתנה. ר' אסי אמר בשם ר' יוחנן שאחים שחלקו דינם כלקוחות שצריכים להחזיר זה לזה ביובל וחוזרים וחולקים ולשיטתו לכו"ע במשנה הירושה חוזרת ונחלקו האם הבכור מחזיר ושוב חולק שני חלקים או שמחזיר ואינו חולק שוב אלא חלק אחד. ר' יוחנן בן ברוקא אמר שאדם שירש את אשתו והיה בנכסיה בית הקברות של משפחתה צריך להחזירו למשפחה משום כבוד המשפחה ויקח מהם דמים בתמורה לבית הקברות חוץ משווי הקבר של אשתו שמוטל על בעלה לקוברה.

הדרן עלך פרק יש בכור